

HSN § 78 Delårsrapport 2

Ärendenummer: HSN 2024/8

Paragraf föregående instans: HSN-AU § 95

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden antar delårsrapport 2.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med att åstadkomma en budget i balans utifrån tidigare beslutade åtgärdsområden.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med en fördjupning inom sjuktal och jämställd arbetsplats.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Delårsrapport 2 summerar och följer upp årets åtta första månader. Prognosen för hälso- och sjukvården efter augusti pekar mot ett underskott på 112 miljoner kronor, vilket är en försämring med 16 miljoner kronor i förhållande till tidigare prognos.

Hälso- och sjukvårdens resultat jämfört mot budget för perioden januari-augusti är 98 miljoner kronor sämre än budget. Detta motsvara en negativ avvikelse med -7 procent. Intäkter avviker negativt mot budget med 4 miljoner kronor eller 1 procent. Kostnader avviker negativt mot budget med 93 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen för perioden januari-augusti i förhållande till samma period 2023 är 4 procent och bruttokostnadsutvecklingen är även den 4 procent. Intäkterna ökar med 13 miljoner och bruttokostnaderna ökar med 75 miljoner kronor.

Positivt är att kostnaden för inhyrd personal sjunker kraftigt mot tidigare år, 54 miljoner kronor eller 40 procent. Även prognosen för inhyrd personal har förbättrats. Nuvarande prognos pekar mot ett utfall kring 119 miljoner kronor att jämföra med utfall för 2023 på 192 miljoner kronor. Skulle kostnaden för bostäder för inhyrd personal adderas till blir utfallet ännu bättre.

Väsentliga händelser under perioden har varit kopplade till personal- och bemanningsfrågor i stor utsträckning. Ett nytt nationellt bemanningsavtal har kommit på plats, en stor arbetsmarknadskonflikt i form av övertids- mertids och nyanställningsblockad har ägt rum, till stor del under den period av året då hälso- och sjukvården är som mest pressad. Sommaren innebär alltid utmaningar för den gotländska vården, och i år påverkades möjligheterna till bemanning av yttre faktorer som blockaden och det nya avtalet. Trots detta blev det en okej sommar utifrån att de flesta pass kunde tillsättas, samt att färre

utomlänspatienter men även färre gotlänningar var i behov av sjukvård på lasarettet.

Framåt förväntas en fortsatt pressad ekonomi för förvaltningen, fortsatta utmaningar med kompetensförsörjning samt omställningen till nära vård. Demografin och ett delvis annorlunda sjukdomspanorama i samhället innebär ett ökat fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Denna delårsrapport innebär en första uppföljning av målen satta för perioden 2024-2027. Förvaltningen har gjort flera förflyttningar kopplade till målen, bland annat har andelen egen personal ökat och upplevelsen av kontinuitet och koordinering har förbättrats. Några mål har inte kunnat utvärderas då vissa resultat endast finns tillgängliga på årsbasis.

Inom personalområdet redovisas i rapporten den ökning av antalet anställda som skett över tid. Från april 2020 till april 2024 har förvaltningen ökat med 168 personer eller 11 procent. Flera anledningar finns till det. Efter att anställningsstopp och vakansprövningar infördes i februari i år ses dock en stabilisering, och antalet anställda ökar inte längre.

Den faktiskt arbetade tiden ökar jämfört med föregående år och störst ökning ses hos yrkeskategorin sjuksköterskor, där den största ökningen skett på sjukhuset. Sedan det nya nationella bemanningsavtalet börjat gälla under våren har även antalet svar på avrop minskat för framförallt sjuksköterskor. Detta har delvis bidragit till minskade kostnader för hyrbemanning.

Ärendets behandling under mötet

Johanna Havelin, förvaltningscontroller, och *Markus Swahn*, ekonomichef, föredrar ärendet.

Diskussion och resonemang om rapporten.

Yrkanden

Ordföranden Filip Reinbag (S) yrkar instämmande av *Eva Ablin (C)* och *Mikael Blad (M)* bifall till förvaltningens förslag till beslut samt lämnar följande tilläggsyrkande:

- Hälsa- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med att åstadkomma en budget i balans utifrån tidigare beslutade åtgärdsområden.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Eva Ablin (C) yrkar instämmande av *Anna Haack (KD)*, *Ulf Hammarlund (C)*, *Peter Barnard (V)* och *Filip Reinbag (S)* att:

- Hälsa- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med en fördjupning inom sjuktal och jämställd arbetsplats.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Eva Ablin (C) yrkar instämmande av *Anna Haack (KD)* och *Ulf Hammarlund (C)* att:

- De verksamhetschefer eller i lämpliga fall enhetschefer som ökat antalet anställda och som inte håller budget kommer till hälsa- och sjukvårdsnämnden och berättar om bakgrunden, verksamhetens utmaningar och framgångar och hur de arbetar för att få kontroll på ekonomin.

Ordföranden *Filip Reinbag (S)* yrkar instämmande av *Mikael Blad (M)* avslag till *Eva Ablins (C)* yrkande.

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att nämnden beslutar att avslå yrkandet.

Eva Ablin (C), *Anna Haack (KD)* och *Ulf Hammarlund (C)* reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar en protokollsanteckning.

Eva Ablin (C) yrkar instämmande av *Anna Haack (KD)*, *Ulf Hammarlund (C)*, *Peter Barnard (V)*, *Tove Elisabeth Teigland Wallstedt (MP)* och *Wolge Ståhl (SD)* att:

- Förvaltningen får i uppdrag att utreda flera metoder för att öka tillgången till tandvård för gotlänningarna på kort och lång sikt, några exempel att utreda nedan, men vi välkomnar fler förslag på lösningar:
- utföra riktade rekryteringskampanjer mot tandläkare som har anknytning till Gotland.
- laga tänder med hjälp av en konsult.
- Försöka få tandvårdsteam från exempelvis Nynäshamn att komma hit några dagar i veckan.
- betala resekostnaderna för de som måste åka till fastlandet.
- på olika sätt uppmuntra gotlänningar att studera till tandläkare.
- förbättrad arbetsmiljö

I utredningen ingår att se på kostnaderna för de metoder förvaltningen utreder.

Ordföranden *Filip Reinbag (S)* yrkar instämmande av *Mikael Blad (M)* avslag till *Eva Ablins (C)* yrkande.

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att nämnden beslutar att avslå yrkandet.

Votering begärs.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för bifall för *Filip Reinbags (S)* yrkande.

Nej-röst för bifall för *Eva Ablins (C)* yrkande.

Voteringens utfall:

7 ja-röster: *Mikael Blad (M)*, *Emma Hoffman (S)*, *Maria Alstäde (S)*, *Katrina Ansarfwie (S)*, *Claes Nysell (M)*, *Margareta Persson (M)*, *Filip Reinbag (S)*.

6 nej-röster: *Eva Ablin (C)*, *Anna Haack (KD)*, *Ulf Hammarlund (C)*, *Peter Barnard (V)*, *Tove Elisabeth Teigland Wallstedt (MP)*, *Wolge Ståhl (SD)*.

Protokollsanteckning

Protokollsanteckning från *Eva Ablin (C)*, *Anna Haack (KD)* och *Ulf Hammarlund (C)*

I Delårsrapporten finns trots det kärva ekonomiska läget en hel del positivt att lyfta fram. Att kostnaden för hyrpersonal minskat rejält och att vi anställt fler fasta läkare i primärvården är två, en tredje är att patienterna inom primärvården upplever en ökad kvalitet vad gäller kvalitet och koordinering.

Den stora kostnaden inom vården är personalen. Personalen är också en oerhört viktig resurs. Rätt använd kompetens, kontroll på och insyn i kopplingen vårdbehov och behov av personal, ledarskap och en god arbetsmiljö är viktiga framgångsfaktorer. Utan statistik som kan berätta om sambanden behöver nämnden få dessa insikter direkt från de som beslutar om anställningarna. Personalkostnaderna går med 19 miljoner minus mot budget enligt prognosen. Av det står den somatiska vården för cirka 16 miljoner kronor. Varför det är så finns ingen djupare förklaring till i delårsrapporten. Där står att antalet legitimerade läkare har ökat med 21 (varav 20 ST-läkare) inom den somatiska och psykiatriska vården och att öka antalet ST-läkare har varit ett aktivt beslut för att säkra långsiktig läkarbemannning.

I Delårsrapporten står: ”En vanligt förekommande orsak till ökade personalkostnader är införande av nya system, upphandlingar, samt ökad administration, tillfälligt eller permanent, något som bedöms ha varit mer av under senare år än tidigare.” Det framgår inte om det varit mer av alla de orsakerna, vad som orsakat den ökade administrationen eller hur mycket som är tillfälliga respektive permanenta ökningarna. Nämndens ledarskap och insyn skulle förbättras av att få även dessa insikter från cheferna.

Vi har nu en situation inom tandvården på Gotland som riskerar urholka vuxna gotlänningars tandhälsa. Tillgången till tandvård för vuxna är nu riktigt ojämlig. De som är listade hos en tandläkare får undersökningar regelbundet och sin karies och trasiga lagningar åtgärdade. Den som inte har en tandläkare hänvisas till att få remiss till en klinik i Nynäshamn, och bekosta resa, inkomstbortfall och eventuell övernattning själv. Alla kan inte åka själva utan behöver ta med sig någon som stöd. Vad gör bristen på tandvård med folkhälsan på sikt?

För Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna är det väldigt viktigt att arbeta med förebyggande vård och att tillgången till vård, alla vårdtjänster, även tandvård, är jämlig.

Bakgrund HSN-AU § 95

Arbetsutskottets förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden

- Lämnas öppet till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 2 2024

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2023-09-11

Skickas till

Regionstyrelsen